

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.067/2024/4.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
Az alperes:	Országos Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve utca 4-6.)
Az alperes képviselője:	dr. Benkő Magdolna Mónika kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közszolgálati jogviszonyból származó, illetményrel kapcsolatos közigazgatási jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (15. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Szegedi Törvényszék 4.K.700.592/2023/14. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes szerződéses szolgálati jogviszonyban állt az alperesnél, mely jogviszonya a szolgálati kötelekkel összefüggésben 2001. április 7. napján elszenvedett baleset következtében egészségügyi alkalmatlanság miatt 2002. október 2. napjával megszűnt. Az alperes a balesettel összefüggésben a felperes elmaradt jövedelmét anyagi kártérítés címén a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: régi Hszt.) 165. §-a alapján fizeti meg, mely jogcímen 2022. évben a határozatszám1 számú határozatban (a továbbiakban: alperesi határozat)

részletezettek szerint 1.831.624 forint kártérítést teljesített, valamint 80.000 forint egyszeri belügyminisztériumi juttatást adott.

A kereset és a védírat

[2] A felperes keresetében az alperest 1.534.544 forint kártérítés és ezen összeg után 2022. február 16. napjától járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni figyelemmel arra, hogy az alperesi határozatban a kártérítés összege jogszabálysértő módon került megállapításra, mivel az a fegyveres és rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálat elismerése céljából megállapított szolgálati juttatásról szóló 712/2021. (XII.20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 3. § (1) bekezdésében meghatározott egyszeri juttatás (a továbbiakban: szolgálati juttatás) összegét nem tartalmazza. Álláspontja szerint a Korm. rendelet 2. §-a és 4. § (1) bekezdés a) pontja alapján a szolgálati juttatásra jogosultságot szerez, ha a szolgálati kötelmeivel összefüggésben nem szenvedett volna balesetet. Ok-okozati összefüggés áll fenn a balesete és az illetményvesztése között, melybe a szolgálati juttatás is beletartozik. Az alperes ez idáig valamennyi neki járó kártérítést olyan módon állapította meg, mintha a szolgálati viszonya még fennállna. Ez alapján vált jogosulttá jubileumi juttatásra is. Hivatkozott a régi Hszt. 165-166. §-aira, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: új Hszt.) 241. § (1) bekezdésére, 242. § (1) bekezdésére, 243. § (1) bekezdésére, 244. §-ára és 245. § (2)-(3) bekezdéseire, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 355. §-ára, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) 6:522. § (1)-(2) bekezdéseire.

[3] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte, azt mind jogalapjában, mind összecszerúságában vitatta. Álláspontja szerint a felperes vonatkozásában a szolgálati juttatás kifizetések feltételei nem állnak fenn, rá a Korm. rendelet személyi hatálya (3. §- 4. §) nem terjed ki, mivel a jogszabály az ellátáshoz megköveteli a feladatok tényleges ellátását is; illetve a Korm. rendelet 4. § b) pontja szerinti kivételszabály hatálya alá sem tartozik, ezen rendelkezés a jogosultsági körből kifejezetten kizárja. A szolgálati juttatás nem minősül illetménynek és egyéb rendszeres járandóságnak, juttatásnak sem (Korm. rendelet 2. §), így elmaradt járandóságként sem a régi Hszt., sem az új Hszt. alapján a kártérítés körébe nem vonható; az a régi Hszt. szerinti átlagkereset, illetve az új Hszt. szerinti távolléti díj számításának az alapját nem képezi. Az összecszerúság tekintetében a 2021. december 31. napján megállapítható távolléti díjat kellene figyelembe venni, mely alapján a felperest legfeljebb bruttó 384.600 forint (nettó 255.759 forint) szolgálati juttatás illethetné meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Döntését a régi Hszt. 99. §-ára, 108. § (1) bekezdésére, 162. § (1) bekezdésére, 164. § (1) és (4) bekezdéseire, 165. §-ára,

166. § (1)-(3) bekezdéseire, a Korm. rendelet 2. §-ára, 3. § (1) bekezdésére, 4. § és 5. §-aira, az új Hszt. 168. § (1) bekezdésére, 245. § (1) bekezdésére, valamint Magyarország Alaptörvényének 28. cikkére alapította. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (2) bekezdésére, valamint a Kúria Kf.III.40.339/2020/5. számú döntésére hivatkozással rögzítette, hogy a munkáltató kártérítési felelősségére, és ezáltal a kereseti követelés elbírálására a régi Hszt. szabályai voltak az irányadók. A régi Hszt. szabályai a kártérítés vonatkozásában egyértelmű rendelkezéseket tartalmaznak, így a jogkérdés elbírálásánál sem az új, sem pedig a régi Ptk. rendelkezései nem jöhettek számításba. A Korm. rendelet 2. §-a egyértelműen úgy rendelkezik, hogy a szolgálati juttatás nem képezi részét a hivatásos szolgálatot ellátó személy illetményének, azaz nem minősül illetménynek (sem alapilletménynek, sem illetménypótléknak, sem illetménykiegészítésnek), az átlagkereset összegébe nem számít bele; a 3. § (1) bekezdése értelmében egyszeri juttatásként rendszeres szolgáltatásnak sem minősül; ebből következően elmaradt jövedelemként a kárigény számításánál nem lehet figyelembe venni. A Korm. rendelet hatálya a felperesre nem terjed ki, mivel tényleges szolgálati jogviszonya 2021. december 31. napján nem állt fenn, illetve az ország védelme érdekében tényleges feladatot nem látott el. A Korm. rendelet 4. § b) pontja kizárólag abban az esetben teszi lehetővé a szolgálati juttatás kifizetését, ha a jogviszony 2021. január 1-je és 2021. december 31-e között a szolgálatellátással összefüggésben szerzett sérülés vagy szolgálati kötelekkel összefüggésben bekövetkezett megbetegedés miatt szűnt meg. A felperes szolgálati jogviszonya azonban nem 2021. évben, hanem 2002. évben szűnt meg, mely őt a juttatásra jogosultak köréből kifejezetten kizárja [4.§ b) pont bb) alpont]. Nem találta megalapozottnak azon felperesi hivatkozást, miszerint, ha a balesete nem következett volna be, úgy a szolgálati viszonya sem szűnt volna meg, így olyannak kell tekinteni, mintha szolgálatot látna el. Az Alaptörvény 28. cikkére és a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdésére utalással kifejtette, hogy a Korm. rendelet célja a hivatásos szolgálat tényleges teljesítésének az elismerése. A felperes tényleges szolgálatot nem teljesít, ezért a juttatásra nem jogosult.

A fellebbezés

[5] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperesnek a kereset szerinti 1.534.544 forint megfizetésére kötelezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem a valóságnak megfelelően állapította meg, és a Korm. rendelet téves értelmezésével utasította el a kereseti kérelmét. Az alperes a régi Hszt. 165. § (1) bekezdése és 166. § (1) és (3) bekezdései alapján az illetményét, mint valószínűsíthető illetményt (vélelmezhető átlagkeresetet) határozza meg – úgy, mint beosztási illetmény, szolgálati idő pótlék, hivatásos pótlék, kiegészítő juttatás, távolléti díj, éjszakai pótlék, készenléti pótlék, kiegészítő juttatások –, és rendszeresen ki is fizeti ki. Vagyis olyan számítást alkalmaz, mintha a balesete nem történt volna meg, és a szolgálati viszonya a mai napig fennállna. Nem helytálló az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a szolgálati juttatás az átlagkereset összegébe nem számítható be. A Korm. rendelet 7. §-a alapján a szolgálati juttatás távolléti díjként történő megállapítása megteremti a keresetének a jogalapját, mivel az alperes távolléti díj címén is megállapít részére rendszeres kifizetést. Az Alaptörvény 28. cikkére való bírósági hivatkozás is téves, mivel annak során az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése szerinti Nemzeti hitvallásban és történeti alkotmányban foglaltak nem kerültek figyelembevételre. Az elsőfokú bíróság Korm. rendeletre vonatkozó értelmezése nem

helytálló, esetében úgy kell eljárni, mintha a hivatásos szolgálati feladatait jelenleg is ellátná, ezért az egyszeri szolgálati juttatás is megilleti.

[6] Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[7] A fellebbezés nem alapos.

[8] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés keretei között vizsgálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen rögzítette, az abból levont jogi következtetése és érdemi döntése helytálló; azzal az ítéltábla egyetértett. A fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben a következőket emeli ki.

[9] A felperes keresetében a szolgálati juttatásra való jogosultságát elsődlegesen a régi Hszt. 165. §-a alapján járó kártérítésként kérte megállapítani, ugyanakkor hivatkozott arra is, hogy őt a juttatás a Korm. rendelet alapján megilleti, mivel úgy kell tekinteni, mintha a szolgálati jogviszonya folyamatosan fennállna. Az így meghatározott követelés tehát két eltérő jogalap vizsgálatát tette szükségessé. Egyrészt azt, hogy a szolgálati járandóság a régi (vagy az új) Hszt. alapján, az ott meghatározott rendelkezések szerint a kártérítés tárgykörébe vonható-e, másrészt, hogy az a felperest a Korm. rendelet alapján alanyi jogosultságként megilleti-e.

[10] Az elsőfokú bíróság helytállóan helyezkedett arra a jogi álláspontra, hogy a kártérítési igény elbírálására a Jat. 15. § (2) bekezdéséből következően a régi Hszt. szabályai voltak az irányadók. A Kúria hivatkozott Kf.III.40.339/2020/5. számú ítéletében kifejtette, hogy amennyiben a káreseményre a régi Hszt. hatálya alatt került sor, az abból eredő munkáltatói kárfelelősségre is a régi Hszt. szabályait kell alkalmazni. A kártérítési igény szempontjából ugyanis nem azt kell értékelni, hogy a felperest mikor érte a kár, hanem azt, hogy mikor történt a káresemény, amivel összefüggésben a jövedelemkiesés keletkezett. A régi Hszt. a kárfelelősség szabályait lex specialisként rendezi, ezért a felperes által hivatkozott régi és az új Ptk. kárfelelősségre vonatkozó szabályai nem voltak alkalmazhatóak.

[11] A régi Hszt. 165. §-a fegyveres szerv felelőssége alapján kártérítésként megtéríteni rendeli – többek között – a hivatásos állomány tagjának elmaradt jövedelmét. A Hszt. 165. §-ában meghatározott egyéb kárelemek (dologi kár, indokolt költség, nem vagyoni kár) a felek között már rendezésre kerültek, ezért a per tárgyát kizárólag a szolgálati juttatás elmaradt

jövedelemkénti megítélése képezhetette. A régi Hszt. 166. § (1) és (3) bekezdései értelmében szolgálati viszony körében az elmaradt jövedelem megállapításánál az elmaradt átlagkeresetet, továbbá azoknak a rendszeres szolgáltatásoknak a pénzbeni értékét kell figyelembe venni, amelyekre a hivatásos állomány tagja a szolgálati viszony alapján jogosult, feltéve, hogy azokat a károkozás bekövetkezését megelőzően rendszeresen igénybe vette. Az elmaradt jövedelem megállapításánál figyelembe kell venni azt a jövőbeni változást is, amelynek meghatározott időpontban való bekövetkezésével előre számolni lehetett. A fenti rendelkezés alapján az elmaradt jövedelem jogcím alatt járó kártérítésbe kizárólag azon rendszeres jövedelmek vehetők figyelembe, melyek az átlagkeresetbe beszámítanak, illetve rendszeres juttatásnak minősülnek. A régi Hszt. 108. § (1) bekezdése egyértelműen meghatározza, hogy átlagkereset alatt mit kell érteni; miszerint ahol a törvény átlagkeresetről rendelkezik, ott a havi átlagkereset összegének megállapításánál az esedékesség időpontjában érvényes alapilletmény és illetménykiegészítés, valamint az utolsó 4 naptári negyedévben (irányadó időszak) kifizetett illetménypótlék, jutalom és külön juttatás együttes összegének egyhavi átlagát kell alapul venni. Azaz az átlagkeresetbe, illetve annak számításába kizárólag az alapilletmény, az illetménykiegészítés, valamint az irányadó időszakban kifizetett illetménypótlék, a jutalom és külön juttatás összegének egyhavi átlaga vehető figyelembe. A Korm. rendelet 2. §-a azonban arról rendelkezik, hogy a rendelet szerinti, a hivatásos szolgálat elismerése céljából megállapított szolgálati juttatás nem képezi részét a hivatásos szolgálatot ellátó személy illetményének, azaz nem minősülhet ezáltal sem alapilletmény, sem illetménykiegészítés, sem pedig illetménypótlék jellegű juttatásnak. Külön juttatásnak sem tekinthető, mivel annak szabályait a régi Hszt. 109. §-a önállóan szabályozza, és az a jogintézmény 2008. december 31-ával történő hatályon kívül helyezéséig lényegében a 13. havi juttatásnak volt megfeleltethető. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése maga rendelkezik úgy, hogy a szolgálati juttatás egyszeri juttatásnak minősül, így az a régi Hszt. 166. § (1) bekezdésében meghatározott rendszeresség kritériumát sem teljesíti. A fentiek alapján tehát a szolgálati juttatás a nem esik a régi Hszt. 166.§ (1) bekezdésének a tárgyi hatálya alá, így a 165. §-a szerinti kártérítés összegébe sem számítható be.

[12] A fentiekén túlmenően a régi Hszt. 166. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy nem kell megtéríteni az olyan szolgáltatások értékét, amelyek rendeltetésük szerint csak munkavégzés esetén járnak, továbbá a költségtérítés címén járó összeget. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése a szolgálati juttatást egyértelműen a tényleges munkavégzéshez köti, amikor kimondja, hogy abban a hivatásos szolgálatot ellátó személyek Magyarország biztonsága érdekében végzett munkájuk elismeréseként részesülnek. Ebből következően a régi Hszt. 166. § (5) bekezdése a szolgálati juttatást a kártérítés köréből kizárja, mivel az eleve a ténylegesen végzett munka ellenértékéként került kifizetésre. Ezt az értelmezést erősíti a szolgálati juttatásból való kizáró szabály is [Korm. rendelet 5. § (1) bekezdése], mely a jogosultak köréből a lemondási, vagy – meghatározott feltételekkel – a felmentési idejét, az illetmény nélküli szabadságát töltő hivatásos állományú tagokat a juttatásból kizárja.

[13] A kártérítés számításánál, az abba beletartozó kárelemek meghatározásánál a jogszabály kogens rendelkezéseket tartalmaz. Tehát – a felperes hivatkozásával ellentétben – nem annak van jelentősége, hogy a juttatásban részesülne, ha a baleset következtében a hivatásos szolgálati viszonya nem szűnik meg, hanem annak, hogy a régi Hszt. rendelkezése szerint a juttatást elmaradt jövedelemként kell-e számításba venni. Mivel a régi Hszt. alapján a szolgálati juttatást nem lehet elmaradt jövedelemnek tekinteni, az elsőfokú bíróság nem

sértett jogszabályt akkor, amikor a szolgálati juttatásnak a kártérítés összegébe történő beszámítását elutasította. Helytállóan utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a szolgálati juttatás – a felperes által hivatkozottakkal szemben – a kártérítés összegébe az új Hszt. alapján sem lenne beszámítható, mivel a [11] pontban kifejtettek szerint az illetménynek nem minősül. Az új Hszt. lényegében azonos szempontok szerint rendelkezik a kártérítésként figyelembe vehető juttatásokról azzal a különbséggel, hogy ahol a régi Hszt. átlagkeresetet említett, ott a távolléti díj megjelölést használja [új. Hszt. 244. §, 245. § (1) bekezdés]. Távolléti díj fejében pedig a hivatásos állomány tagja részére az alapilletmény, valamint a rendszeres illetménypótlékok együttes összegének a távollét idejére számított időarányos átlaga jár [új Hszt. 168. § (1) bekezdés]. A jogszabály tehát az új Hszt. hatálya alatt is előírja, hogy a kártérítés összegébe kizárólag az illetmény jellegű juttatások számíthatók bele.

[14] A Korm. rendelet alanyi jogosultságon sem teszi lehetővé a felperesnek a szolgálati juttatás kifizetését. A szolgálati juttatásra való jogosultak körét a Korm. rendelet 4.§ -a taxatívén meghatározza. A Korm. rendelet 4. § b) pont bb) alpont szerint szolgálati juttatásra jogosult az, akinek 2021. január 1. napja és 2021. december 31. napja között szolgálatellátása során vagy azzal összefüggésben szerzett sérülése vagy szolgálati kötelemekkel összefüggésben bekövetkezett megbetegedése miatt szűnt vagy szűnik meg a szolgálati jogviszonya. A felperes szolgálati viszonya azonban nem 2021. január 1. és 2021. december 31. napja között, hanem a szolgálati kötelemekkel összefüggő sérülése miatt 2002. október 2. napján szűnt meg. Ezen oknál fogva rá nézve a Korm. rendelet 4. § a) pontja sem alkalmazható, mivel a jogszabály a jogosultsághoz megkívánja a szolgálat tényleges ellátását, mely feltétel csak a szolgálati jogviszony fennálltával teljesíthető.

[15] A felperes által hivatkozott Korm. rendelet 7. §-a a jogkérdés eldöntése szempontjából nem bírt relevanciával, mivel az a szolgálati juttatás számításáról, nem pedig a juttatásra való jogosultságról rendelkezik. Az Alaptörvény 28. cikkével kapcsolatban hivatkozott jogszabálysértés vonatkozásában a fellebbezés kimunkált jogi érvelést nem tartalmazott, így azt a másodfokú bíróság érdemben vizsgálni nem tudta.

[16] A fent kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[17] Az alperes a másodfokú eljárásban – fellebbezési ellenkérelem benyújtásának hiányában – perköltséget nem igényelt, annak összegét a törvényi előírások szerint nem számította fel, ezért arról az ítéltáblának a Kp. 99. § (3) bekezdése által felhívott 35. § (1) bekezdése szerint irányadó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (1)-(2), (5) és 82. § (3) bekezdései értelmében rendelkeznie nem kellett.

[18] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték a felperes

Pp. 525. § (1) bekezdése és 95. § (1) bekezdése szerinti költségmentessége folytán a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[19] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. §-a értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[20] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. szeptember 10.

dr. Kecskés Zsófia s.k.	dr. Szeles Balázs György s.k.	dr. Farkas Ervin s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró